

Efektywne sposoby dyscyplinowania uczniów.

Dyscyplina sama w sobie nie może stać się celem ponieważ niczemu to nie służy. Jeżeli tak będziemy postrzegać dyscyplinę, zepchniemy nauczanie na drugi plan. Może to doprowadzić do takiego nasilenia działań dyscyplinujących, że na lekcji zapanuje cisza, ale uczniowie będą tak zestresowani, że zablokuje to proces uczenia się.

Należy dyscyplinę rozumieć jako środek podporządkowany zadaniom. Dzięki temu uczeń rozumie, że dyscyplina jest środkiem prowadzącym do osiągnięcia przez niego sukcesu i to właśnie ten sukces jest celem. W takiej sytuacji dyscyplina nie jest zorganizowana przez konkretne działania w czasie jednej konkretnej lekcji. Jest to proces, który opiera się na kilku filarach.

Zasady efektywnego dyscyplinowania uczniów:

1. Ustalenie granic

Stawianie granic powinno być oparte na poszanowaniu człowieka i jego prawa, aby być sobą. Respektując cudze granice jest jednoznaczne z poszanowaniem prawa drugiego człowieka do chronienia intymności i respektowania jego przestrzeni psychologicznej.

Gdy stawiamy i szanujemy granice, zyskujemy zaufanie dziecka. Pozwalamy mu zrozumieć, że słowo „nie” oznacza „nie”. W efekcie uczeń szanuje nasze granice i rzadziej je testuje, częściej podejmuje z nami współpracę. Najważniejsze granice dotyczą obszaru zdrowia, bezpieczeństwa i moralności.

2. Jasny komunikat bez przemocy.

Staramy się wyzbycić mentorskiego tonu, nie poucza i moralizuje ucznia. Daje mu pole do samodzielnego podejmowania decyzji i mierzenia się z konsekwencjami swojego postępowania.

Stosowanie w rozmowie z uczniem komunikatu „Ja” Jest to komunikacja asertywna. Np.:

*Myślę...,
Chciałby, ...,
Pozwól mi...,
Nie zgadzam się...,
Inaczej to widzę...,
Czuję się urażony gdy...,*

3. Właściwe relacje.

Budowanie właściwych relacji uczeń – nauczyciel wiąże się z byciem elastycznym. Należy również wspierać całościowy rozwój ucznia. Nauczyciel musi również wzmacniać motywację uczniów przez taką organizację procesów edukacyjnych, która zapewni uczniom przeżywanie sukcesów.

4. Wymagania i konsekwencje - klasowy kontrakt.

Uczeń sam tworzy lub współtworzy zasady, których będzie przestrzegał. Kontrakt powinien być umieszczony w widocznym miejscu. Dobrze jest zwracać uwagę uczniów na zapisy, które w danym momencie zostały przekroczone. Powinien także podlegać modyfikacjom zgodnie z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i nauczyciela.

5. Współpraca – uczeń nauczyciel.

Uczniowie czują, że nauczyciel ich wspiera, kiedy uważają, że rozumie ich punkt widzenia. Bardziej liczą się wtedy ze zdaniem nauczyciela i chętniej współpracują. Jeśli nauczyciel zjedna sobie ucznia, łatwiej będzie mógł zaradzić sytuacjom trudnym. Zamiast karać i dyscyplinować, może wtedy postawić na samodyscyplinę i współpracę.

W trudnych kryzysowych sytuacjach:

1. Staraj się zrozumieć emocje ucznia. Upewnij się, że właściwie je odczytujesz.
2. Sprawdź z czego one wynikają.
3. Okaż zrozumienie. Nie oznacza to, że zgadzasz się na niegrzeczność lub się poddajesz. Pokazuje to natomiast, że potrafisz spojrzeć na problem ucznia z jego perspektywy.
4. Wyraź swoje uczucia i sposób postrzegania problemu.
5. Zapytaj o jego pomysły na uniknięcie podobnych problemów w przyszłości, zachęć do współpracy.

6. Autorytet nauczyciela

Budowanie autorytetu wzmacnia:

1. spójność nauczyciela (zgodność tego, co mówi i tego, co robi);
2. sprawiedliwość (dotrzymanie ustaleń i umów);
3. dobrze zorganizowane i ciekawie poprowadzone lekcje, uwzględniające potrzeby i możliwości uczniów;
4. wizerunek nauczyciela (zadbany wygląd, sposób ubierania, ciekawy sposób mówienia, szacunek dla uczniów i ich rodziców, okazywanie zainteresowania i wspieranie uczniów w osiągnięciu sukcesów itd.)

Sposób 1

1. Koncentrowanie na sobie uwagi wszystkich uczniów, zanim zaczniemy jakiegokolwiek zajęcia.
2. Przedstawienie najważniejszych czynności związanych z realizacją zajęć z dokładnym opisem swoich oczekiwań dotyczące zachowania uczniów podczas tych czynności.
3. Pozytywne reagowanie, kiedy uczniowie spełniają dane oczekiwania.
4. Natychmiastowe reagowanie, kiedy uczniowie nie spełniają oczekiwań – uczniowie łamią wyznaczone zasady zachowania.

Sposób 2

1. Czuwać nad tym, co robią uczniowie – obserwować ich zachowania, wpływać na nich tak, by nie zakłócili przebiegu lekcji.
2. Rozwijać w sobie umiejętności radzenia sobie z uczniami sprawiającymi trudności, reagowanie na wszystkie formy agresji, egzekwowanie ustaleń.
3. Rzetelnie przygotowywać się do lekcji, dbając o różnorodność form i metod pracy, a także o skuteczność wybranego sposobu organizacji procesów edukacyjnych dla każdego ucznia.
4. Rozbudzać samodyscyplinę uczniów, zwiększającą ich odpowiedzialność za uczenie się i rozwój.

Inne

1. Właściwe ustawienie ławek – łatwy dostęp nauczyciela do uczniów.
2. Usadzenie uczniów w ławkach w taki sposób, żeby nauczyciel mógł lepiej kontrolować uczniów sprawiających najwięcej problemu.
3. Angażować uczniów na lekcjach sprawiających najwięcej problemów.
4. Właściwy wystrój klasy – przesycenie plakatami powoduje rozkojarzenie.

Zespół matematyczno-przyrodniczy